

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 397/2025-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Bauer, s.r.o., Štúrova 19, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K2-43P/11/2018, v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu č. k. I. ÚS 142/2021-28 z 29. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K2-43P/11/2018 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu č. k. I. ÚS 142/2021-28 z 29. júna 2021 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **4 000 eur**, ktoré **j e** mu Mestský súd Košice **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Košice **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. apríla 2025, ktorá bola uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 397/2025-16 z 23. júna 2025 prijatá na ďalšie konanie v časti, v ktorej sa domáhal vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní o zmene rodičovských práv a povinností k maloletým deťom po právoplatnosti nálezu ústavného súdu. Ďalej žiadal, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, zakázal mu pokračovať v porušovaní označených práv sťažovateľa a priznal mu finančné zadostučinenie 5 000 eur, ako aj náhradu trov konania. V časti ústavnej sťažnosti, v ktorej namietal porušenie označených základných práv postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 8CoP/173/2022, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa v 2. rade [REDAKOVANÉ], otca sťažovateľa, ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

2. Z ústavnej sťažnosti, ako aj vyžiadaného súdneho spisu vyplýva, že otec sťažovateľa sa návrhom podaným 16. januára 2018 mestskému súdu (pôvodne Okresnému súdu Košice II) domáhal zmeny súdneho rozhodnutia o zverení maloletých detí do svojej osobnej starostlivosti. Súd prvej inštancie vydal 24. januára 2022 rozsudok (v spojení s dopĺňacím rozsudkom z 10. marca 2022) o zmene pôvodného rozhodnutia o zverení maloletých detí, proti ktorým podala matka maloletých detí 4. apríla 2022 odvolanie.

3. Vec bola 15. júla 2022 predložená na rozhodnutie odvolaciemu súdu, ktorý rozsudkom z 30. januára 2023 potvrdil rozsudok (v spojení s dopĺňacím rozsudkom) v napadnutých výrokoch o zverení v tom čase maloletého dieťaťa (sťažovateľa) do osobnej starostlivosti svojho otca, určení výživného, úprave styku matky s maloletým dieťaťom, trovách štátu a uloženej povinnosti rodičom nahradiť trovy štátu (výrok I), zrušil rozsudok (v spojení s dopĺňacím rozsudkom) v napadnutom výroku o dlžnom výživnom, trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (výrok II). Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť 22. marca 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ tvrdí, že II. výrok rozsudku krajského súdu stav právnej neistoty neodstránil a iba prehĺbil s tým, že mestský súd (po vrátení veci, pozn.) je vo veci dlžného výživného nečinný, nekoná efektívne a sústredene. Podľa jeho názoru mal mestský súd od januára 2018 v danej veci konať *ex officio* prednostne, ak vie, v akej situácii sa sťažovateľ nachádza. Osobitne poukazuje na body 27 až 33 rozsudku krajského súdu, v ktorých vzniesol proti postupu mestského súdu kritické výhrady týkajúce sa neurčenia presnej sumy dlžného výživného. Zastáva názor, že mestský súd nie je schopný dospieť k meritórnemu rozhodnutiu, dlhodobo nerešpektuje príkaz ústavného súdu konať bez zbytočných prietahov, a hoci fiktívne nariaďuje pojednávania, namietané konanie nesmeruje k rýchlemu a meritórnemu prejednaniu veci a ochrane práv sťažovateľa. Uzatvára, že konanie trvá viac ako sedem rokov, pričom zo strany mestského súdu nie je viditeľná žiadna snaha o odstránenie stavu právnej neistoty.

5. Sťažovateľ poukazuje na jednotlivé skutočnosti, ktoré sú rozhodné pre posúdenie prietáhov:
- 5.1. K právnej a faktickej zložitosti sťažovateľ uvádza, že ide o skutkovo a právne jednoduchú vec, ktorej povaha vyžaduje osobitnú a okamžitú starostlivosť súdov o naplnenie účelu ochrany práv sťažovateľa.
- 5.2. Vo vzťahu k správaniu sťažovateľa je toho názoru, že sa žiadnym spôsobom nepričinil k vzniku zbytočných prietáhov.
- 5.3. K postupu samotného súdu uvádza, že zbytočné prietahy boli a sú spôsobované bezdôvodnou nečinnosťou, neefektívnou a nesústredenou činnosťou súdov v konaní trvajúcim vyše 7 rokov.
6. Priznanie primeraného finančného zadostučinenia odôvodňuje vznikom nemajetkovej ujmy spočívajúcej najmä v pocitoch neistoty a bezmocnosti zo stavu v namietanom konaní trvajúcim neprimerane dlhú dobu, v ktorom sa nekoná.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

7. V mene odporcu sa vyjadrila sudkyňa dočasne poverená výkonom podpredsedníčky mestského súdu prípisom sp. zn. 1SprV/617/2025 doručeným ústavnému súdu 10. júla 2025, ktorá na podklade prehľadu procesných úkonov vykonaných vo veci uviedla, že bolo zistených niekoľko kratších období nečinnosti, keď mohol súd konať promptnejšie a sústredenejšie. Obdobie výraznejšej nečinnosti bolo zistené v období od 9. februára 2023, keď bol spis vrátený z odvolacieho súdu, až do 23. februára 2024, keď bol nariadený termín pojednávania na 20. marec 2024. Podľa jej názoru nemožno považovať prietah v konaní zapríčinený mestským súdom v období od 15. júla 2022, keď bol spis predložený odvolaciemu súdu, a až do jeho návratu do 9. februára 2023. Zastáva názor, že žiadané finančné zadostučinenie je neprimerane vysoké, a ústavnému súdu navrhuje, aby priznal nižšie ako žiadané finančné zadostučinenie.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu, ktorý mu v primeranej lehote a ani po vydaní nálezu ústavného súdu neposkytol dostatočnú ochranu jeho práv.
9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).
10. Vec sťažovateľa nebola z právneho ani faktického hľadiska zložitá na posúdenie, najmä pokiaľ po vrátení veci z odvolacieho súdu rozhodnutím z 30. januára 2023 bolo potrebné vyriešiť už len jednu čiastkovú otázku, ktorou je ustálenie dlžného výživného a jeho splatnosti

(vrátane trov konania). Povaha tohto konania dotýkajúceho sa ochrany záujmov maloletých detí a ich osobného statusu podmieňovala prísnejšie hodnotenie jeho priebehu ústavným súdom. V správaní sťažovateľa neboli zistené také skutočnosti, ktoré by významne vplývali na dĺžku konania.

11. Výrazný podiel na nepriaznivom stave vybavovania dotknutej veci má súd. Z chronológie konania, tak ako na to poukázal mestský súd vo svojom vyjadrení, vyplýva (okrem kratších období nečinnosti) výrazné – rok trvajúce – obdobie nečinnosti od vrátenia veci z odvolacieho súdu (február 2023) do nariadenia pojednávania (február 2024). Dlhší časový rámec nekonania pri predošlom uložení príkazu konať ústavným súdom, navyše v prednostnej veci, ústavný súd vedie k vysloveniu záveru o vážnom pochybení na strane súdu. Ústavný súd ďalej hodnotí, že na ťarchu mestského súdu je potrebné pričítať aj čas konania na inštančne nadriadenom súde, keďže výrok o určení dlžného výživného a jeho splatnosti bol zrušený pre jeho nepreskúmateľnosť. Ďalšia podoba neefektívneho postupu v danom súdnom konaní predstavuje uskutočnenie troch pojednávaní bez toho, aby bolo vo veci rozhodnuté. Celková dĺžka konania v období od právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. I. ÚS 142/2021-28 z 29. júna 2021 (13. júl 2021) do doručenia ústavnej sťažnosti (10. apríl 2025) predstavuje tri roky a deväť mesiacov bez právoplatného výroku rozhodnutia o určení dlžného výživného a jeho splatnosti.

12. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. K2-43P/11/2018 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezú).

V.

K návrhu na prikázanie vo veci konať a k primeranému finančnému zadosťučeniu

13. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu vo veci konať bez zbytočných priet'ahov. Keďže ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 142/2021-28 z 29. júna 2021 prikázal súdu v predmetnej veci konať bez zbytočných priet'ahov, opätovnému návrhu na prikázanie mestskému súdu vo veci konať nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezú).

14. Sťažovateľ sa domáhal aj primeraného finančnému zadosťučeniu (5 000 eur). Vzhľadom na konštatované zbytočné priet'ahy v postupe mestského súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy najmä charakter predmetu konania, jeho význam pre sťažovateľa, teda to, čo je pre sťažovateľa „v stávke“, nerešpektovanie vysloveného príkazu konať, ako aj celkovú dĺžku napadnutého konania, resp. obdobie právnej neistoty sťažovateľa, neefektívnosť postupu mestského súdu a všetky okolnosti daného prípadu, majúc na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančnému zadosťučeniu je len zmiernenie ujmy pocit'ovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, ústavný súd považoval priznanie finančnému zadosťučeniu 4 000 eur za primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 2 výroku nálezú). Vo zvyšnej časti návrhu na priznanie finančnému zadosťučeniu nevyhovel (bod 4 výroku nálezú).

VI. Trovy konania

15. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

16. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi, ktorého právny zástupca je platiteľom dane z pridanej hodnoty, vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti), čo predstavuje celkom sumu 949,17 eur.

17. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. augusta 2025

**Jana Baricová
predsedníčka senátu**